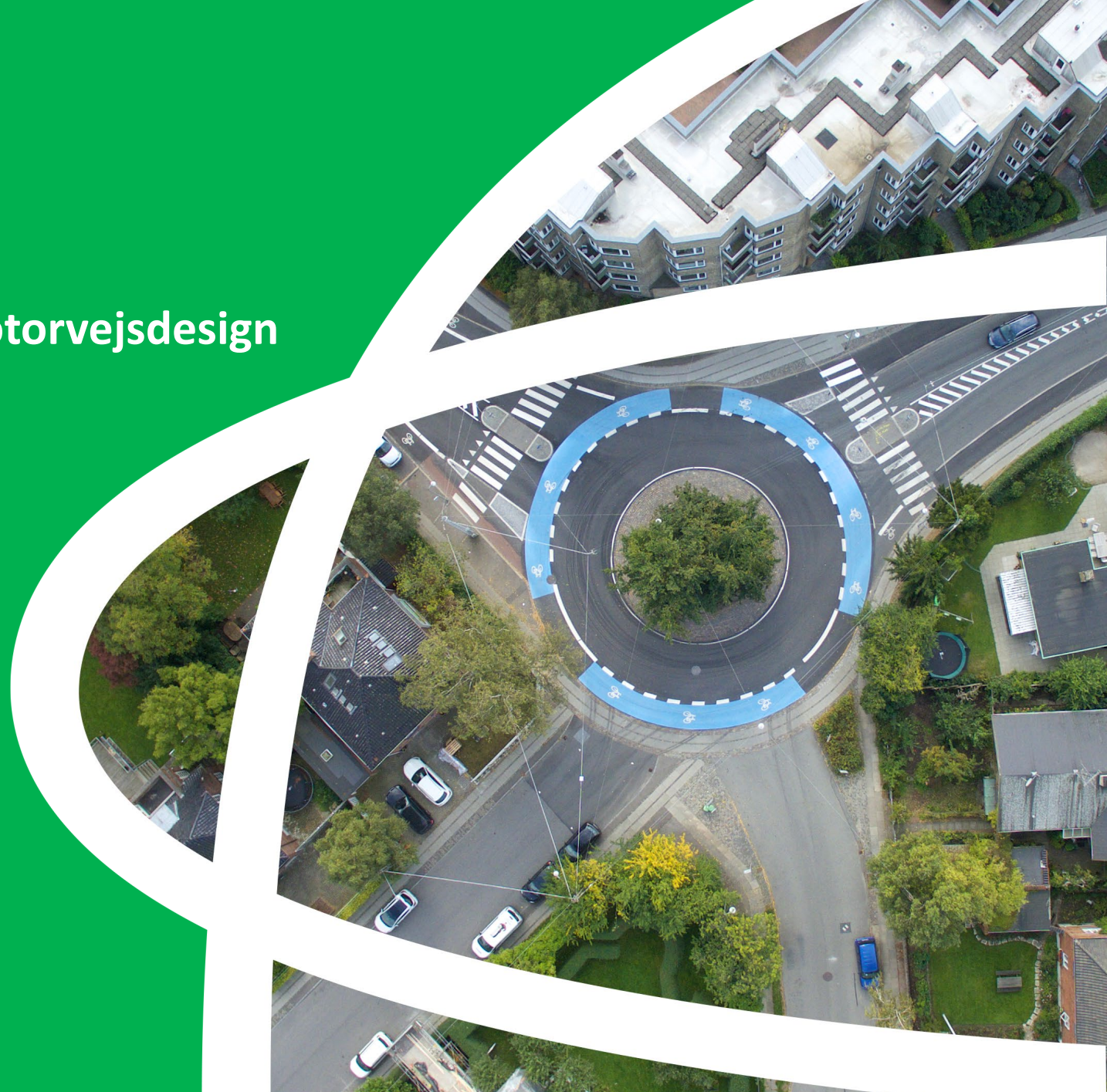

Bynære motorveje

Casestudier, hastighedsgrænser og motorvejsdesign
- Og trafikstøj

Baggrund & Formål

Bynære motorveje og hastighedsnedsættelser

- Silent City partnerskabet: 16 kommuner og Region Hovedstaden
- Trafikstøj er en central udfordring i Hovedstadsområdet
- Hastighedsgrænser på bynære motorveje er et vigtigt virkemiddel til reducere af støj

Formål

- Nye tilgange til hastighedsgrænser på bynære motorveje
- Casestudier af storbyområderne Oslo, Stockholm, Göteborg, Hamborg og Amsterdam med faktiske hastighedsgrænser og støjbelastninger, grundlag for hastighedsgrænser, motorvejsdesign, hastighedskontrol mv. Studier af landene Norge, Sverige, Tyskland, Holland og USA.
- Analyser af motorvejsdesign og relation til hastighedsgrænser

Internationale erfaringer fra casestudier

Bynære motorveje:

- **Europa:** Ingen juridisk definition af bymotorveje (vejledende vejregler i DE og NL)
- **USA:** Klar juridisk definition af bymotorveje

Hastighedsgrænser:

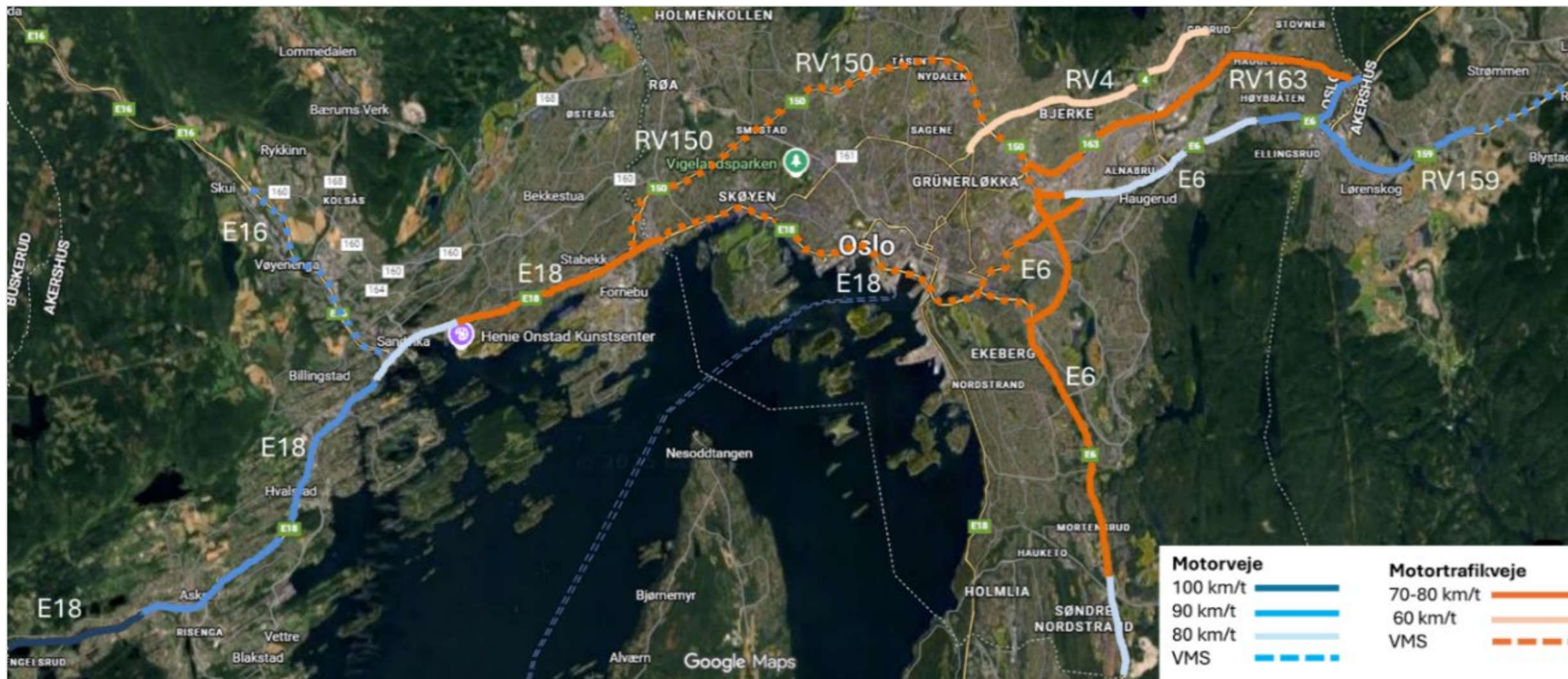
- Hastighedsgrænser fastsættes ud fra: Motorvejsdesign, trafiksikkerhed, trafikafvikling og miljøhensyn (kun i ringe grad af hensyn til trafikstøj)
- Ingen lande fastsætter hastighedsgrænser uafhængigt af motorvejsdesign
- Hastighedsgrænser reduceres på bynære motorveje (set ift. motorveje i åbent land)

Internationale erfaringer fra casestudier

Faktiske hastighedsgrænser på motorveje:

- De faktiske hastighedsgrænser i storbyområderne Oslo, Göteborg, Stockholm, Hamborg og Amsterdam er 60-120 km/t.
- De anslåede gennemsnitlige hastighedsgrænser i disse casebyer er ca. 74-98 km/t.
- De faktiske hastighedsgrænser i Københavns-/Hovedstadsområdet er 90-110 km/t, mens den anslåede gennemsnitlige hastighedsgrænse er ca. 106 km/t.
- Den anslåede gennemsnitlige hastighedsgrænse i Hovedstadsområdet er ca. 8-32 km/t højere end i tilsvarende nordeuropæiske storbyområder - typisk ca. **20 km/t højere end de undersøgte casebyer.**

Faktiske hastighedsgrænser i Oslo-området

Faktiske hastighedsgrænser i Hamborg-området

Speed limits on motorways

Permanent speed limits

	No speed limit, recommended speed: 130 km/h
	130 km/h
	120 km/h
	100 km/h
	90 km/h
	80 km/h
	70 km/h
	60 km/h and less
	No data

Variable speed limits

	Highest value
	Highest value unknown

Temporary speed limits

	Temporary speed limit
	6-20 Limit is valid daily between 6 and 20 o'clock
	6-20 wkt. Limit is valid on weekdays between 6 and 20 o'clock
	varme Monate Limit is valid in warm months

Speed limits in motorway interchanges

Road numbering

	Motorway
	Federal road
	Other roads

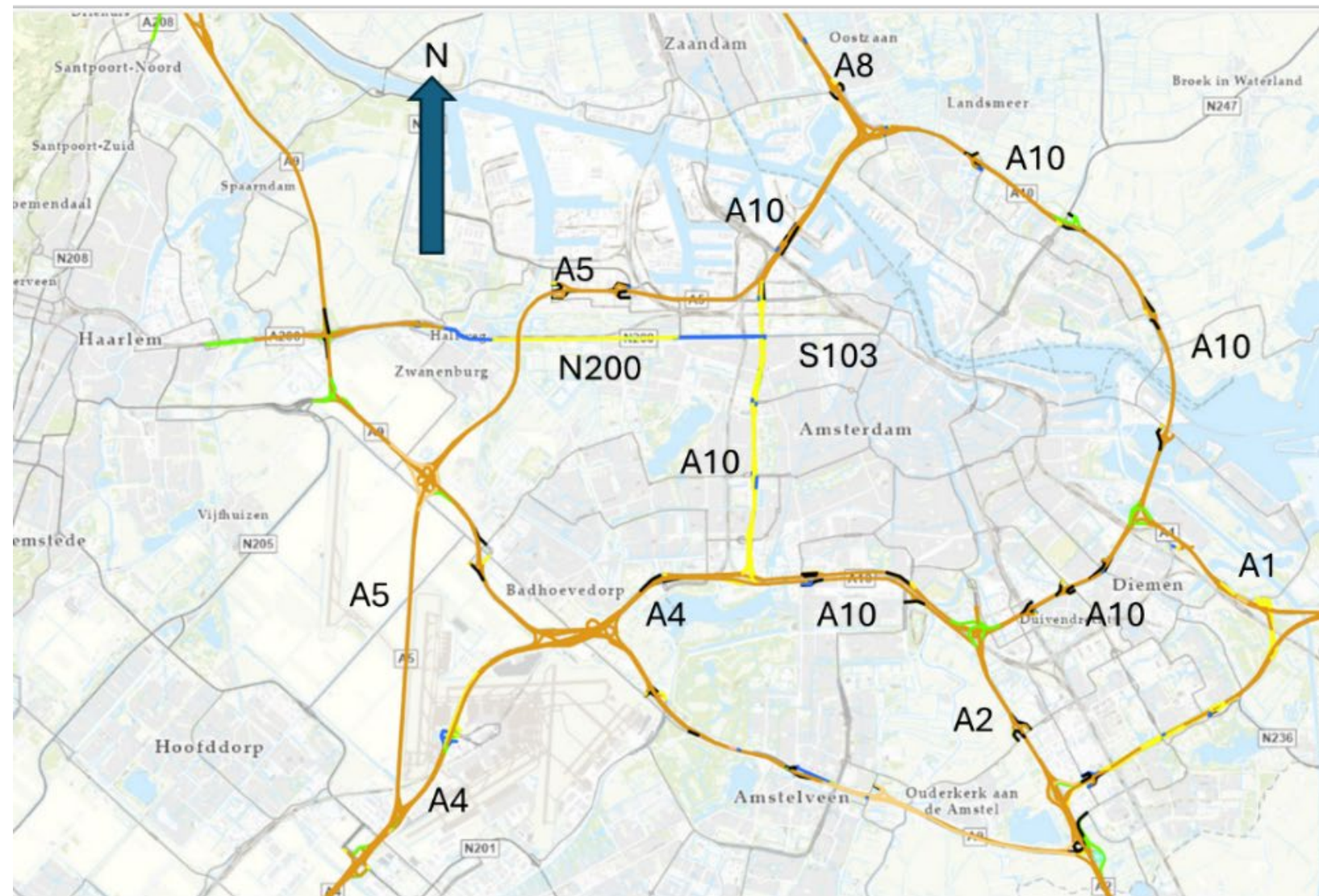
Road classification

	Motorway (autobahn)
	Road with motorway characteristics
	Federal road

* Or other roads in special cases

Faktiske hastighedsgrænser i Amsterdam-området

Maksimalhastighed
i dagtimerne

Faktiske hastighedsgrænser i Hovedstadsområdet

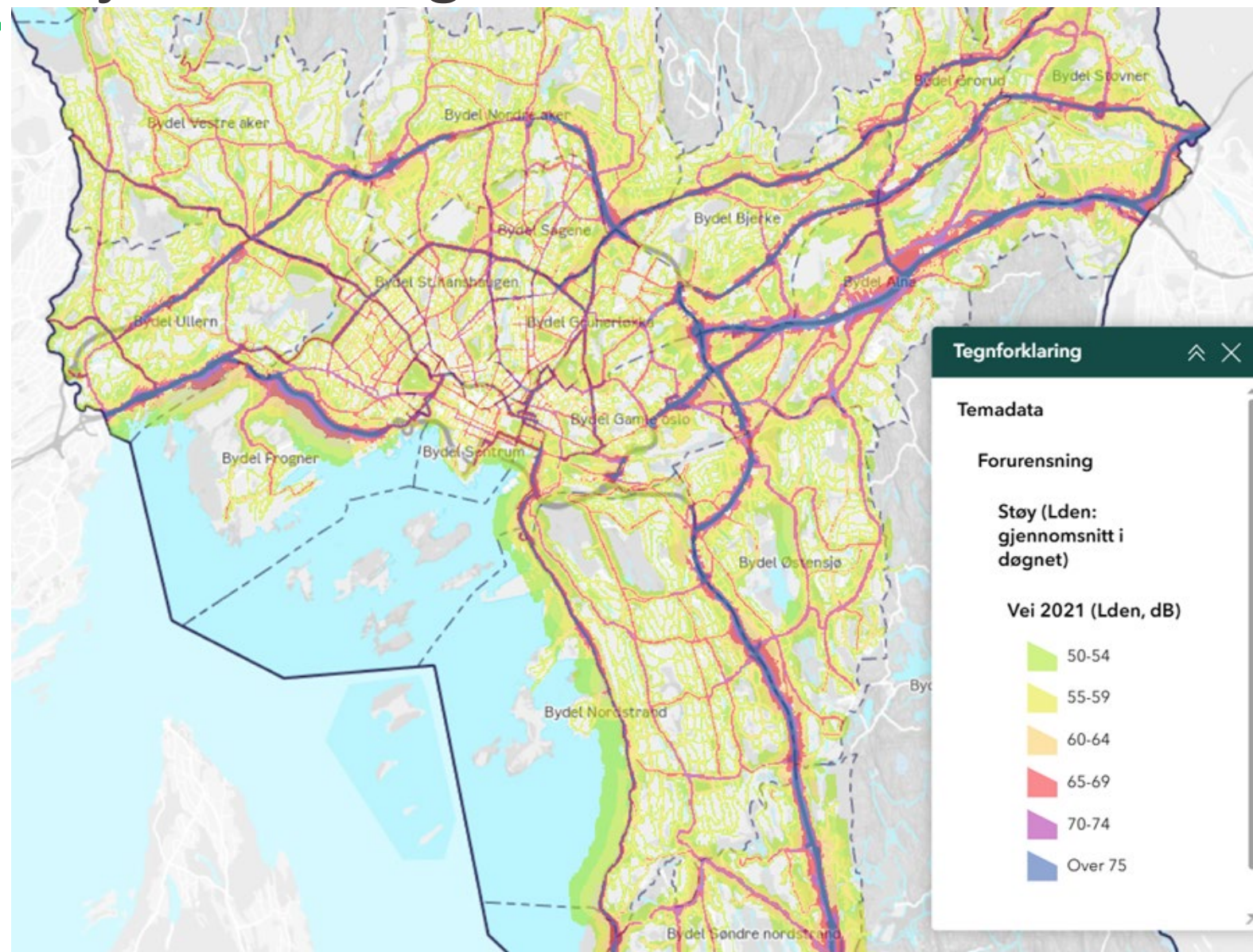
- Under 110 km/t
- 110 km/t
- 120 km/t
- 130 km/t
- Hastighedsbegrænsning med variable tavler

Støj som grundlag for regulering af hastighedsgrænse

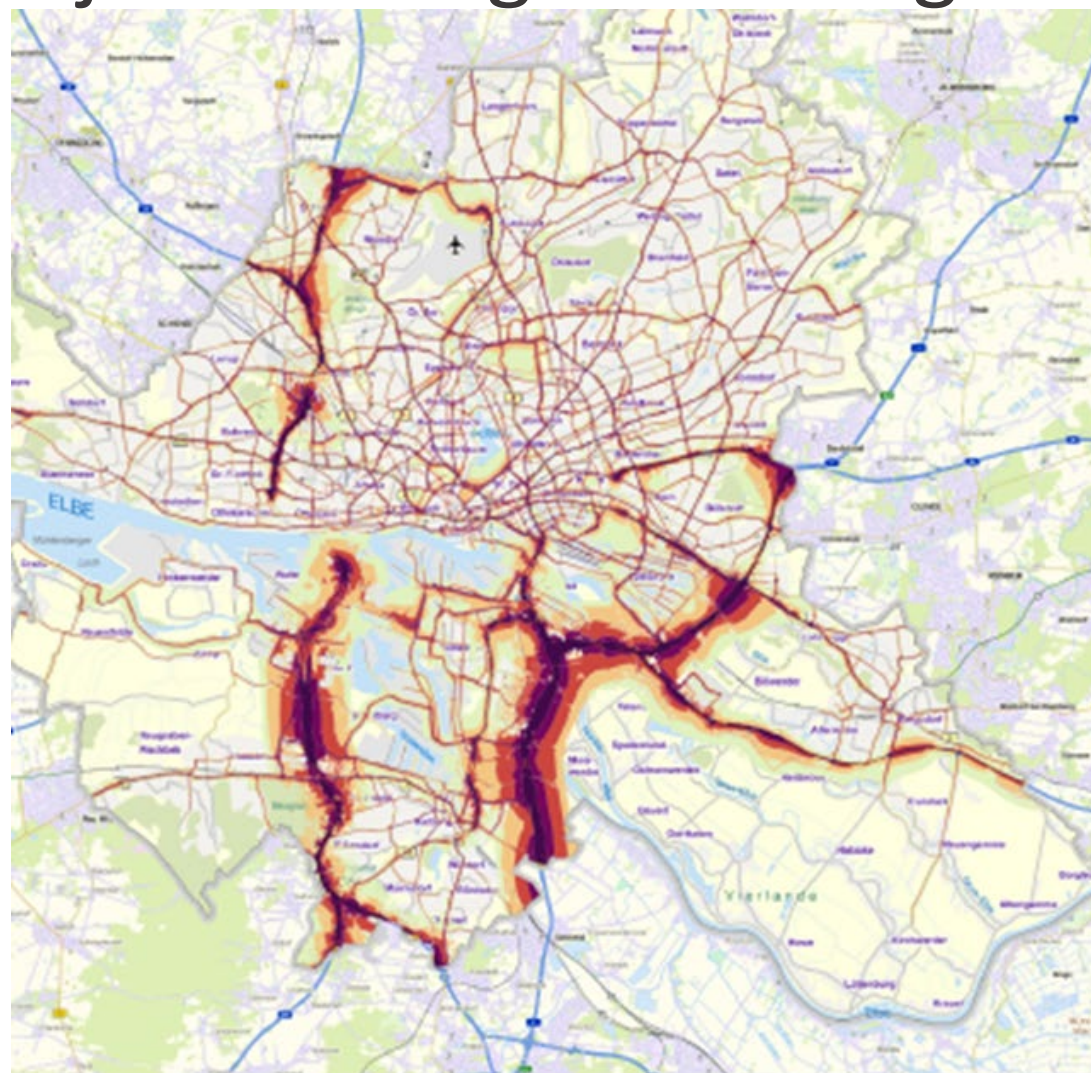
Miljøhensyn, herunder trafikstøj, indgår i forskellig grad i fastsættelsen af hastighedsgrænser

- Støj har generelt en begrænset betydning for fastsættelse af hastighedsgrænser
- I Danmark og Tyskland er det lovligt at sænke hastighedsgrænsen af hensyn til støj, men støj er sjældent afgørende alene
- I Sverige og Holland indgår støj aktivt i vurderinger, men er sjældent afgørende alene
- **Storbyområder med lave hastighedsgrænser på motorveje (≤ 80 km/t) har generelt en lavere støjbelastning**
- Andelen af borgere i casebyerne, der udsættes for vejstøj $L_{den} \geq 55$ dB, varierer markant fra 21% i Hamborg til 64% i Storkøbenhavn

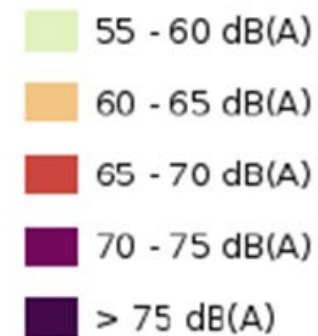
Vejtrafikstøy-belastning i Oslo Kommune

Vejtrafikstøj-belastning i Hamborg

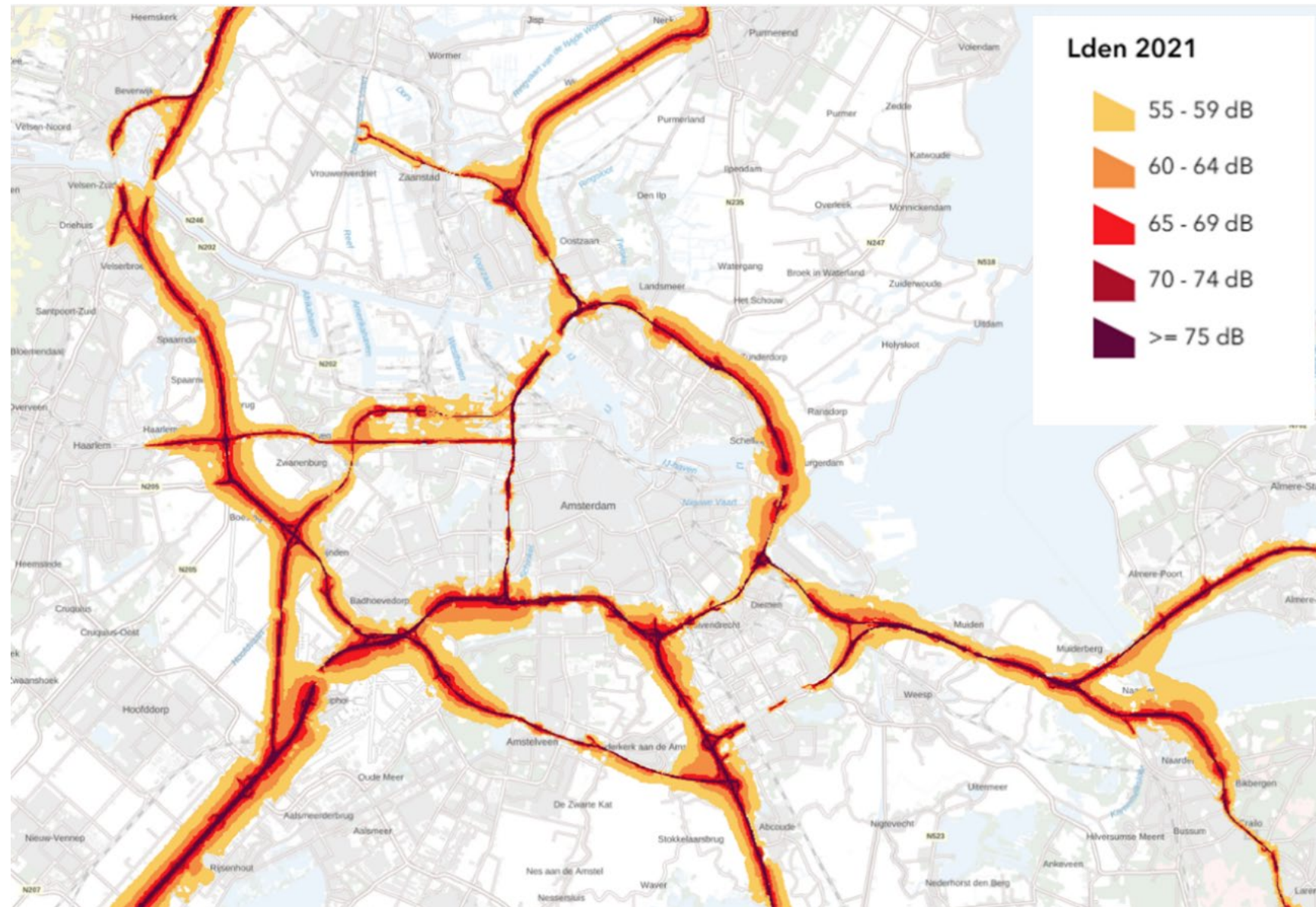
Straßenverkehr Tag Abend Nacht 2022

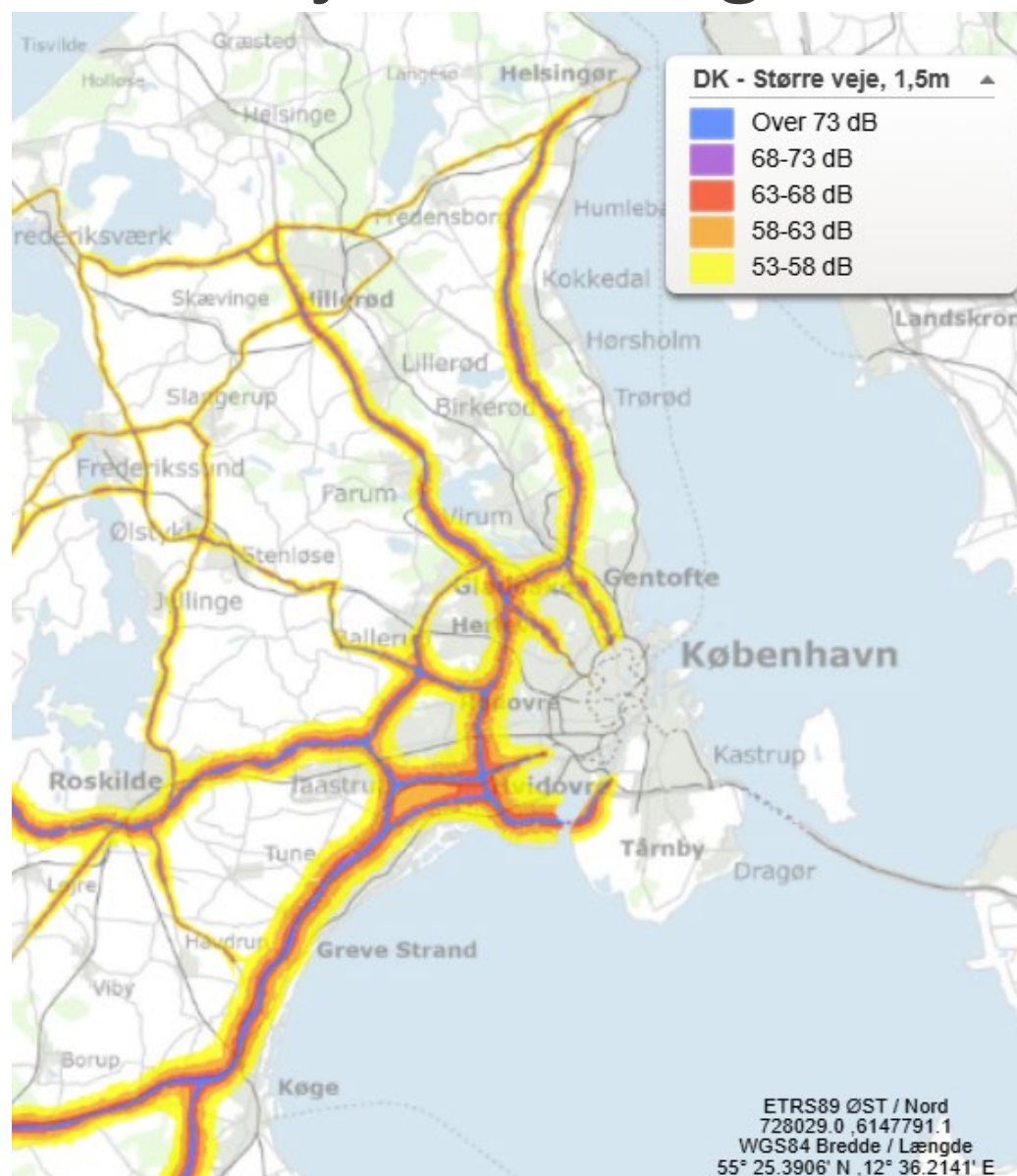
0 2 4 6 8km

Herausgeber:
Freie und Hansestadt Hamburg
Landesbetrieb Geoinformation und Vermessung

1:250000

Statsvej-trafikstøj-belastning i Hovedstadsområdet

Trafikstøj og hastighedsgrænser på motorveje

Storby	Andel eksponerede borgere (Lden $\geq$ 55 dB)	Typisk hastighedsgrænse på bynære motorveje (gns.)	Typisk hastighedsgrænse på centrumnære motorveje
Hamborg	22 %	60 – 120 km/t (92)	60-80-100 km/t
Göteborg	33 %	70 – 80 km/t (74)	70 km/t
Amsterdam	41 %	80 – 100 km/t (98)	80-100 km/t
Stockholm	46 %	70 – 80 km/t (74)	70 km/t
Oslo	52 %	80 – 100 km/t (86)	80 km/t
København	64 %	90 – 110 km/t (106)	90-110 km/t

Storbyer med lavere hastighedsgrænser på motorveje har generelt lavere andele af støjbelastede borgere.

Håndhævelse og bøder

Store forskelle i kontrol, bødestørrelse og sanktionspraksis

Antal bøder afhænger af samspillet mellem ATK-tæthed, bødestørrelse og sanktioner
(ATK-tæthed og antal bøder er angivet pr. 1.000 indbyggere)

- Danmark: 0,02 ATK / 89 bøder / DKK 1.100 – 11.000
- Holland: 0,05 ATK / 366 bøder / DKK 200 – 3.800
- Tyskland: 0,07 ATK / 33 bøder / DKK 225 – 6.000
- Norge: 0,08 ATK / 31 bøder / DKK 775 – 10.500
- Sverige: 0,23 ATK / 16 bøder / DKK 1.050 – 2.800

Holland: Lav ATK-tæthed + lave bøder → mange bøder trods lav ATK-tæthed

Sverige: Høj ATK-tæthed + høje bøder → få bøder, høj efterlevelse

Danmark: Lav ATK-tæthed + høje bøder → middel antal bøder

Motorvejsdesign i Hovedstadsområdet

Udfordringer:

- Byzonetavler placeret tæt på frakørsler
- For korte til- og frakørselsramper
- **Høj tæthed af toplanskryds (tilslutningsanlæg og motorvejskryds)**
- Kø fra rampekryds
- Smalle spor og kantbaner

Løsninger:

- **Sænke hastighedsgrænser**
- Lukning af ramper
- Ombygninger fx udvidelse af rampe eller anlæg af ekstra kørespor

Nogle motorveje har så lav standard, at de i andre lande ville kræve ombygning eller blive nedklassificeret til motortrafikvej/trafikvej i byområde.

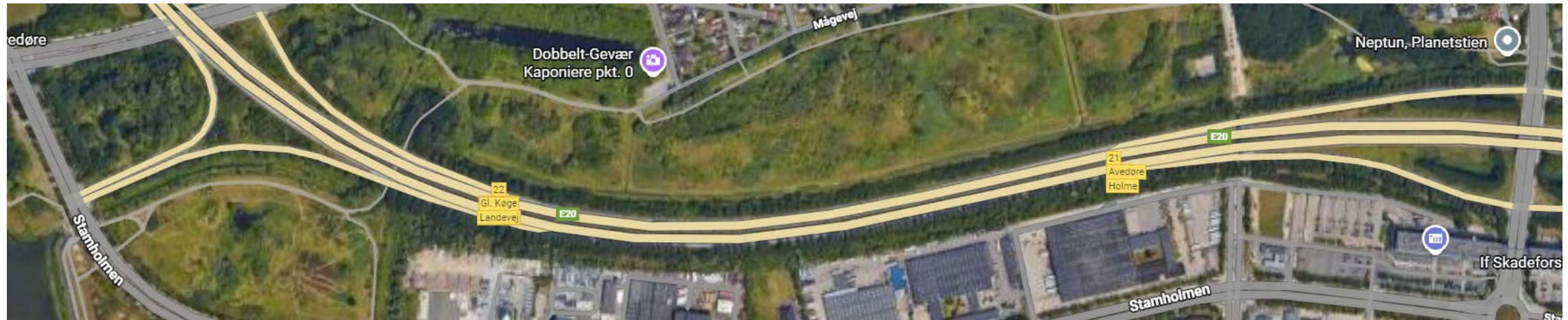
Eksempel 1 – TSA 2 Mørkhøj på Hillerød motorvejen

Problemer:

- Byzonetavlen står ca. 50 meter for tæt på frakørslen
- Kilestrækningen er ca. 70 meter for kort
- Kø fra rampekryds ned på motorvej – rampen er for smal og kort
- 110 km/t hastighedsbegrænsning – bør sænkes

Eksempel 2 – Amagermotorvejen mellem TSA 21 og 22

Problemer:

- Afstanden mellem forvarslingstavle af frakørsel og til frakørslen skal være afsluttet er kun 602 og 576 meter – alt for kort
- Nødvendige vognbaneskit skal kunne udføres
- 110 km/t hastighedsbegrænsning – bør sænkes

Eksempel 3 – Motorring 3

Problemer:

- Smal indre kantbane på kun 0,5 meter
- 110 km/t hastighedsbegrænsning – bør sænkes

Konklusion

- Hastighedsgrænser på motorveje i Københavns-/Hovedstadsområdet er ca. 20 km/t højere end i sammenlignelige nordeuropæiske storbyområder.
- Storbyområder med lave hastighedsgrænser på motorveje (≤ 80 km/t) har generelt en lavere støjbelastning og lavere andel støjbelastede borgere. Storkøbenhavn har den højeste støjbelastning af de undersøgte storbyer.
- En god efterlevelse af hastighedsgrænserne kan opnås med 5-10 gange flere automatiske hastighedskontroller i Danmark.
- Motorvejsdesignet i Københavns-/Hovedstadsområdet er problematisk på de fleste strækninger set i relation til de nuværende hastighedsgrænser. Et særligt stort problem er kombinationen af høj krydstæthed og høje hastighedsgrænser.